

NÕLVAKU LASTEAIA ÕPPEKAVA

SISUKORD

1. ÕPPEKAVA ÜLDOSA.....	3
1.1 Lasteaia liik ja eripära.....	4
2. LASTEAIA MISSIOON, VISIOON JA PÕHIVÄÄRTUSED	6
3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PLANEERIMINE	7
3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärgid, põhimõtted ja korraldus	7
3.2 Õpikäsitlus	9
3.2.1 Väärtuskasvatus.....	10
3.3 Rühma tegevuskava planeerimine	12
3.4 Üldoskused	15
3.4.1 Mänguoskused.....	15
3.4.2 Tunnetus- ja õpioskused	16
3.4.3 Sotsiaalsed oskused	17
3.4.4 Enesekohased oskused	17
3.5 Õppe- ja kasvatustegevuste valdkondade eesmärgid, sisu ja 6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	19
3.5.1 Valdkond: Mina ja keskkond.....	19
3.5.2 Valdkond: Keel ja kõne	21
3.5.3 Valdkond: Muukeelne laps	22
3.5.4 Valdkond: Matemaatika.....	23
3.5.5 Valdkond: Kunst.....	25
3.5.6 Valdkond: Muusika	27
3.5.7 Valdkond: Liikumine.....	28
4. LAPSE ARENGU JÄLGIMINE JA HINDAMINE.....	31
5. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	33
6. KOOSTÖÖ LAPSEVANEMATEGA	35
7. ÕPPEKAVA ARENDAMISE JA UUENDAMISE KORD.....	37

1. ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Nõlvaku Lasteaia õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis tugineb vabariigi valitsuse 29. mai 2008. a määrusele nr 87, nimetusega „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava”. Lasteaia õppekava võetakse aluseks rühma tegevuskava koostamisel, õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel ning läbiviimisel, laste arengu s.h. koolivalmiduse jälgimisel ja hindamisel, töös erivajadustega lastega, koostöös lapsevanematega ning nende nõustamisel õppe- ja kasvatusküsimustes.

Lasteaias toimub õppimine mänguliste tegevuste vormis, toetudes lasteaia õppekavas seatud õppe- ja kasvatusvaldkondade eesmärkidele ja sisule ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusele. Koolieelse lasteasutuse seadusest (RT I, 14.03.2011, 6) lähtudes väljastab Nõlvaku Lasteaed õppekava läbinud lapsele koolivalmiduskaardi.

Õppekava koostamisel, arendamisel ja uuendamisel osaleb kogu Nõlvaku Lasteaia pedagoogiline personal ja lapsevanemate esindus hoolekogu näol. Õppekava kinnitab direktor peale pedagoogilise nõukogu heakskiitvat otsust.

Nõlvaku Lasteaia õppekavas on esitatud:

- lasteaia liik ja eripära
- õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärgid, põhimõtted ja korraldus
- rühma tegevuskava planeerimine
- õppe- ja kasvatustegevuste valdkondade eesmärgid, sisu ja 6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
- lapse arengu jälgimine ja hindamine
- erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus
- koostöö lapsevanematega
- õppekava arendamise ja uuendamise kord

Nõlvaku Lasteaia üldandmed:

- Aadress: Kaselaane 1, Saue vald, 76401, Laagri alevik
- Telefon: +372 530 79 131
- E-post: info@nolvakulasteaed.ee
- Koduleht: <http://www.nolvakulasteaed.ee>
- Liik: munitsipaallasteasutus
- Õppekeel: eesti keel
- Suurus: 6 rühma
- Avatud tööpäevadel: 7.00 – 19.00
- Koolitusluba: 6748 HTM
- Registrikood: 75037955

1.1 Lasteaia liik ja eripära

Nõlvaku Lasteaed on Saue ja Saku valla koostöös juulis 2012 valminud lasteaed Laagri alevikus Pääsküla jõe lähedal aadressiga Kaselaane 1, Laagri. Nõlvaku lasteaed avati 29.augustil 2012. aastal ning esimesed lapsed alustasid lasteaiateed 3.septembril 2012. Lasteaiale pandi nurgakivi 19.septembril 2011 ja seda kuupäeva peab Nõlvaku Lasteaed oma sünnipäevaks.

Nõlvaku Lasteaia teeb eriliseks fakt, et tegemist on Eesti esimese liginullenergia kuluga hoonega. Liginullenergia hoone energiatõhusus on väga suur. Nullilähedane või väga väike nõutav energia kogus pärineb olulisel määral taastuvatest energiaallikatest. Nõlvaku Lasteaia keskkonna kujundamisel on väga suurt rõhku pööratud looduslähedusele ja keskkonnahoiule. Lasteaias on loovustuba, liikumis- ja muusikasaal ning basseini.

Lasteaias on 6 aiarühma lastele vanuses 3-7 aastat. Rühmad jagunevad vastavalt 3-4-aastastele, 4-5-aastastele, 5-6-aastastele ja 6-7-aastastele lastele.

Lasteaed on avatud tööpäeviti 07.00-19.00. Lasteaias ei ole erirühmi, sobitusrühmi, sõimerühmi ja osaajalisi kohti. Lastele turvatunde tagamiseks kasutatakse nn ruumipõhisuse põhimõtet - igal sügisel vahetatakse mööbel laste vanusele sobiva vastu, kuid ruumid jäävad samaks, mis olid rühmal siis, kui lapsed lasteaeda tulid.

Rühmade nimed tulenevad lasteaia nimest:

Naerulinnud

Õnneseened

Liblikad

Vikerkaar

Allikalapsed

Karu-Sellid

Nõlvaku Lasteaia keskkonna loomisel väärtustatakse lapsekesksust, mängulisust, keskkonnasäästlikkust, turvalisust, tervislikkust, omanäolisust, loovust, avatust, hoolivust ning lugupidamist nii enda, kui teiste suhtes.

Alates 2013.aastast kuulub Nõlvaku Lasteaed Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku, mille tõttu pööratakse lasteaias suurt tähelepanu tervislike eluviiside edendamisele ja laste ja personali liikumisharjumuste kujundamisele.

Nõlvaku Lasteaed on tunnustatud TÜ eetikakeskuse poolt tiitlitega „Väärtuskasvatuse lasteaed 2016“ ja „Hea lasteaia edendaja 2016“. Nõlvaku Lasteaed tugineb õppe- ja kasvatustegevustes suures osas väärtuskasvatustilikele meetodikatele ning pöörab järjepidevalt tähelepanu nii laste kui lasteaia töötajate süsteemsele isiksuse kasvamist toetava keskkonna loomisele. Muu hulgas rakendatakse laste sotsiaalsete oskuste arengu toetamiseks Samm-sammult õppeprogrammi, Tarkuste Hoidise meetodikat ja Sina Suudad Seda! pilootprogrammi.

Tänu koostööle Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutusega toetatakse laste loovuse arengut ja rikastatakse õppe- ja kasvatustööd läbi erinevate innovaatiliste haridusrobotite ja nutikate vidinate ning lõimitakse mängulisse õppimisse robotika elemente.

Läbi koostöö SA Keskkonnainvesteeringute Keskusega rikastatakse laste õppetööd läbi erinevate õppekäikude ja projektide. Laste keskkonnahoiualaste teadmiste kujunemist toetab Nõlvaku Lasteaia paiknemine Pääsküla jõe ja metsa vahetus läheduses. Lasteaias peetakse oluliseks õuesõpet, mille läbiviimist soodustab lasteaia õuesõppeväljak ning lähiümbruse looduskeskkond.

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevus juhindub Koolieelse lasteasutuse seadusest, Koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, lasteaia õppekavast, rühmade tegevuskavadest ja laste päevakavast. Mänguline õppe- ja kasvatustegevus lõimib omavahel erinevad valdkonnad. Sellest tulenevalt on igal õppeaastal oma läbiv peateema, millest lähtuvalt organiseeritakse erinevad ühissündmused, peod, teemanädalad, õppekäigud. Rühmakeskkonda rikastatakse teemakohaste õppe- ja mänguvahenditega ning uute väljundite leidmiseks kirjutatakse lasteaias mitmeid projekte ning osaletakse erinevatel konkurssidel.

Nõlvaku Lasteaia õppekava koostamisel on aluseks on Vabariigi Valitsuse vastu võetud koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava ([RT I 2008, 23, 152](#). Redaktsiooni jõustumise kp: 01.01.2011) ja arvesse on võetud ka Põhikooli riiklikku õppekava ([RT I, 14.01.2011, 1](#)).

2. LASTEAIJA MISSIOON, VISIOON JA PÕHIVÄÄRTUSED

MISSIOON

Koostöös koduga toetame lapse arengut läbi mängu loovas ning turvalises keskkonnas.

VISIOON

Õnnelikust lapsest kasvab õnnelik inimene!

TUNNUSLAUSE

„Naerul näoga Nõlvakule!“

PÕHIVÄÄRTUSED

Nõlvaku Lasteaias tegeletakse väärtusarendusega igapäevaselt, mille väljundiks on ühissündmused, õppekäigud, õppe- ja kasvatustegevused ning suhtlus erinevate lasteaiaga seotud osapoolte vahel. Lasteaia põhiväärtused on järgmised:

- **TERVIS** – loome hooliva ja tasakaalustatud õpi- ja kasvukeskkonna, mis soodustab aktiivset liikumist õues, toetab laste füüsilist ja vaimset heaolu, sotsiaalsete kompetentside arengut, emotsionaalset vastupidavust ning aitab eakohaselt kujundada väärtuslikke toitumis- ja tervisehoiaku
- **SÕBRALIK KOOSTÖÖ** – kaasame lapsed ja nende pered ning erinevad huvigrupid sh. töötajad, hoolekogu, teised lasteaiad, KOV jt. avatud ja sõbraliku õhustikuga õpi- ja kasvukeskkonna loomisesse. Seeläbi toetame laste kasvamist õnnelikeks, empaatilisteks, viisakateks, enda ja teistega arvestavateks, julgeteks ja hoolivateks täiskasvanuteks.
- **LOOVUS** – kaasame lapsed tegevuste planeerimisse, tekitame ja hoiame lapses huvi olla tegevuste protsessis osaline ja anname lastele aega iseseisvaks valiku-, mängu- ja tegutsemisvabaduseks. Nii loome avatud õpi- ja kasvukeskkonna, mis toetab laste omapäraselt ja fantaasiaküllast eneseväljendust ning eriliste annete ja oskuste avaldamist.
- **KESKKONNAHOID** – uurides koos lastega meid ümbritsevat looduskeskkonda, väärtustades õuesõpet ja jälgides säästva tarbimise tavasid, loome üheskoos õpi- ja kasvukeskkonna, mis toetab loodust hindavate, elusloodusega empatiseerivate ja looduskaitset väärtustavate maailmakodanike kasvamist.

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PLANEERIMINE

3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärgid, põhimõtted ja korraldus

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärgid

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on:

- Laps tuleb toime vastavalt oma vanusele ja arengutasemele igapäevaelu toimingutega ning kogeb eduelamust lõpule viidud tegevustest.

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on loodud õppekava eesmärgi täitmiseks:

- Õppimine läbi mängu
- Õuesõppe rakendamine
- Lapse individuaalsusega arvestamine
- Lapse tervise hoidmine ja edendamine
- Kodu ja lasteasutuse koostöö
- Eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

Õppeaasta algab lasteaia 01. septembril ja kestab kuni järgmise kalendriaasta 31.augustini. Planeeritud õppe- ja kasvatustegevus toimub 15. septembrist 15. maini. 3-4 aastaste rühmas algab planeeritud õppe- ja kasvatustegevus kaks nädalat hiljem. Suveperioodil (16. mai kuni 31. august) toimub aasta jooksul õpitu kordamine ja kinnistamine. Septembri algus on kohanemiseks lasteaia igapäevaeluga.

Õppeaasta esimesel pedagoogilisel nõupidamisel lepitakse kokku õppeaasta teema ja kuuteemad. Õppe- ja kasvatustöö rühmades toimub nädalaplani alusel, kus kajastub kuu- ja nädalateema. Muusika- ja liikumistegevused (sh ujumine) toimuvad kuuplaani alusel.

Õppe- kasvatustegevuse dokumenteerimine toimub rühma õppe- ja kasvatustegevuse päevikus. Nädala jooksul viiakse läbi õppe- ja kasvatustegevused neid omavahel lõimides. Lõimimine on valdkondade (mina ja keskkond, keel ja kõne, matemaatika, kunst, muusikategevus, liikumistegevus sh.ujumine, eesti keel kui teine keel) õppesisu, üldoskuste ja erinevate

tegevusliikide ühendamise tervikuks. Lapse huvidest lähtudes, teadmiste ja oskuste arendes tullakse läbitud teemade ja õppesisu juurde tagasi ning käsitletakse neid mitmekülgsemalt, laiemalt või konkreetsele nähtusele/oskusele keskendudes.

Lasteaia päevakava koostamise põhimõtted

Nõlvaku Lasteaia päevakava koostamise alused on sätestatud määruses "Koolieelse lasteasutuse tervisekaitse-, tervise edendamise, päevakava koostamise ja toitlustamise nõuete kinnitamine" (1999).

Päevakava koostatakse lähtuvalt riiklikust õppekavast ning sõltuvalt lasteasutuse lahtioleku ajast ja laste vanuserühmast. Päevakava koostamisel arvestatakse laste individuaalsete vajadustega.

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütmi. Päevakavas vahelduvad igapäevatoimingud, vaba tegevus, laste mäng, planeeritud õppe- ja kasvatustegevus. Päevakavas on arvestatud sellega, et laps peab viibima iga päev sõltuvalt ilmastikust vähemalt 1–2 korda õues. Tegevused toimuvad lõimitult nii toas kui õues.

2-5 aastaste laste päevakava

07.00 - 8.30 Laste saabumine lasteaeda. Hommikune vaba tegevus

8.30 - 9.00 Hommikusöök

9.00 - 10.15 Hommikuring. Planeeritud tegevused ja mäng

10.15 - 11.45 Tegevused ja mängud õues

11.45 - 12.00 Tuppa tulek. Ettevalmistused lõunasöögiks

12.00 - 12.30 Lõunasöök

12.30 - 15.00 Puhkeaeg

15.00 - 16.00 Õhtused planeeritud tegevused ja mäng

16.00 - 16.30 Õhtuode

16.30 - 19.00 Õhtused tegevused ja mäng

5-7 aastaste laste päevakava

07.00 - 8.30 Laste saabumine lasteaeda. Hommikune vaba tegevus

8.30 - 9.00 Hommikusöök

9.00 - 10.30 Hommikuring. Planeeritud tegevused ja mäng

10.30 - 12.00 Tegevused ja mängud õues
12.00 - 12.30 Tuppja tulek. Ettevalmistused lõunasöögiks
12.30 - 13.00 Lõunasöök
13.00 - 15.00 Puhkeaeg
15.00 - 16.00 Õhtused planeeritud tegevused ja mäng
16.00 - 16.30 Õhtuode
16.30 - 19.00 Õhtused tegevused ja mäng

3.2 Õpikäsitus

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, tervises seisundit jms. Pedagoogid on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad. Pedagoogid loovad koostöös lastevanematega lapse arengut toetava turvalise kasvukeskkonna, mis pakub võimalusi iseseisvaks loovaks tegevuseks, mänguks ja on laste arengut soodustav. Rühmaruumi paigutus võimaldab lastele üksi, väikestes gruppides ja ühist tegutsemist. Mängu- ja õppevahendid on lastele kättesaadavad ja eakohased. Neid vahetatakse vastavalt nädala temaatikale. Personali ja lastevanemate poolt loodud vaimne keskkond toetab kõigi osapoolte koostööd ja laste arengut ning tervist.

Lasteaialapse õppimise soodustamiseks on tähtis, et tegevus on mitmekesine, tugineb lapse huvile ja pakub positiivseid elamusi. Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ja tunneb tegutsemisest rõõmu. Õpetajad kaasavad lapsi tegevuste kavandamisse, julgustavad tegema valikuid ja analüüsivad koos tehtut. Õppevaldkondade sisu lõimitakse kasutades erinevaid tegevusvaldkondi: kuulamine ja kõnelemine, vaatlemine ja uurimine, lugemine ja kirjutamine, võrdlemine ja arvutamine ning mitmekülgsed kunsti-, muusika- ja liikumistegevused.

Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

1. kavandada oma tegevust, teha valikuid;
2. seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
3. kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
4. arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;

5. hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
6. tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega

Väga oluline osa õppe – ja kasvatustegevuse kavandamisel on planeerimine läbi mängu. Mäng on koolieelses eas lapse põhitegevus, mille käigus areneb lapse terviklik isiksus. Mäng on lapse arengu alus ning kõige loomulikum ja eakohasem õppimise viis. Läbi mängu planeeritud õppe- ja kasvatustegevuses toimub teadmiste omandamine loomulikult ja iseenesest. Mängus on laps motiveeritud ja aktiivne tegutseja. Mängides õpib laps suhtlema, tundma ümbritsevat keskkonda, looma seoseid, lahendama probleeme ja väljendama mõtteid.

Huvitegevuse läbiviimiseks selgitatakse õppeaasta algul välja vajadus ja huvi selle vastu. Huvitegevus toimub valdavalt õhtupoolsel ajal ja on tasuline.

3.2.1 Väärtuskasvatus

Väärtused on Paul Begley järgi üksikisikule või tervele grupile omased välised või sisemised kujutused soovitud, mis mõjutavad võimalikke tegevusviise, vahendite ja tegevuste valikut.

Väärtuskasvatus on eeskätt kommunikatsiooniprotsess, mis lapse jaoks algab täiskasvanute toel enese väärtustest teadlikuks saamisest ja ümbritsevas keskkonnas avalduvate väärtuste märkamisest. Väärtuskasvatuse kaudu toetab lasteaed last tema iseloomu, arusaamade ja käitumisviiside kujunemisel. Oma isiklikest väärtustest juhindudes tehakse valikuid, püstitatakse eesmärgid ja kujundatakse suhtumist kaaslastesse ja ümbritsevasse keskkonda. Väärtuskasvatuse põhisisuks lasteaias on terviklike isiksustega ning õnnelike ja endaga toime tulevate indiviidide kasvatamine. Laste toetamine hea iseloomuga õnnelikeks isiksusteks kasvamisel on ettevõtmine, mis ei eelda ainult tähelepanu ja aega, vaid ka laste vabadust ise valida ja valikute üle järele mõelda. Ainult väärtuste selgeks õpetamine ei ole tulemuslik, vaid oluline on eeskujude jäljendamine, oma enese väärtuste teadvustamine ja soovitatavate väärtuste järgi tegutsemine.

Väärtuskasvatus on osa Nõlvaku Lasteaia igapäevategevusest, mis väljendub läbi lasteaia õppe- ja kasvatustegevuste, ühissündmuste, täiskasvanute eeskuju ja läbi kõigi huvigruppide omavahelise suhtluse ja interaktsiooni. Lasteaias on loodud selline arengukeskkond, mis kannab endas kokkulepituid väärtusi ja toetab laste isiksuste terviklikku arengut. Lasteaia väärtushinnanguid ja -hoiakuid mõjutavad nii suhtlemistavasid, õppemeetodeid, tagasisidet, reegleid, õppetöö väliseid ettevõtmiseid, traditsioone ja rituaale kui ka füüsilises keskkonnas avalduvad väärtused.

Väärtuskasvatus õppe- ja kasvatustegevuse osana täidab nelja ülesannet:

1. õpetab enda ja teiste väärtusi ära tundma, märkama (kus väärtused avalduvad?),
2. suunab reflekteerima väärtuste üle (kas need on head väärtused? millised võivad olla nende väärtuste järgi tegutsemise tagajärjed?),
3. võimaldab voorusi praktiseerida (harjutades kujuneb iseloom),
4. olema väärtuste avaldumise peegliks (tagasiside toetab moraalsel arengul).

Nõlvaku Lasteaed tugineb õppe- ja kasvatustegevustes suures osas väärtuskasvatustele meetodikatele ning pöörab järjepidevalt tähelepanu nii laste kui lasteaia töötajate süsteemsele isiksuse kasvamist toetava keskkonna loomisele. Muu hulgas rakendatakse laste sotsiaalsete oskuste arengu toetamiseks ja väärtuskasvatuse teematikate käsitlemiseks vastavalt laste arengutasemele erinevaid meetodikaid nagu näiteks Samm-sammult õppeprogramm, Tarkuste Hoidise meetodika ja Sina Suudad Seda! programm.

Samm-sammult õppeprogramm on tõenduspõhine programm, mille eesmärgiks on õpetada lastele:

- õpioskusi;
- empaatiat;
- tunnetega toimetulekut;
- probleemide lahendamise olulisi samme.

Tarkuste Hoidise meetodika on Eesti rahvapärarimusel põhinev meetodika lasteaedadele ja algkoolidele, mille eesmärgiks on:

- õpetada alusväärtuseid ja nende alaväärtuseid nagu hoolivus, julgus, ausus, sallivus, tarkus, armastus, sõprus, vastutus, järjepidevus jne;
- kuidas laps väärtusi omandab ja kuidas seda väärtuste maailma läbi mänguliste tegevuste lapsele lähemale tuua;
- kuidas kasutada meie rahvakultuuri pärimust lapsele väärtuste tutvustamiseks?
- konkreetseid tegevusi, mängu, laule, jutte ja õuetegevusi lastele konkreetse väärtuse tutvustamiseks.

Sina Suudad Seda! metoodika on programm, mis õpetab lastele mitmeid erinevaid oskusi, mida tal on vaja, et olla edukas ja õnnelik. Metoodika eesmärgiks on koos viie käpiknukuga õpetada läbi mänguliste tegevuste, laulude, juttude, aktiivsete õppetegevuste ja vestluste:

- viite põhioskust: enesekindlus, sihikindlus, korraarmastus, teistega läbi saamine ja emotsionaalne visadus;
- viie põhioskuse igapäevaellu rakendamist

3.3 Rühma tegevuskava planeerimine

Rühma meeskond koostab iga õppeaasta alguseks kokkulepitud struktuuri alusel, õppealajuhataja poolt määratud tähtjaks, rühma aasta tegevuskava.

- Rühma aasta tegevuskava kooskõlastatakse õppealajuhatajaga.
- Rühma aasta tegevuskava tutvustatakse ja arutatakse läbi lastevanematega sügisestel lastevanemate koosolekutel.
- Kevadel annavad õpetajad lastevanematele tegevuskava täitmisest tagasisidet.
- Rühma aasta tegevuskavad koostatakse elektroonselt ja need kuuluvad lasteaia õppekava juurde.

Nõlvaku Lasteaia rühmade tegevuskava struktuur koosneb järgmistest osadest:

- Tiitelleht (rühma nimi, laste vanus, õppeaasta)
- Sisukord
- Õppeaasta teema+ rühma õppeaasta teema (eesmärgid, märksõnad)
- Rühma üldiseloostus (ülevaade meeskonnast, laste lühiiseloostus, tööpõhimõtete lühiiseloostus, rühma eripära, muukeelsed lapsed)
- Õppetegevuse korraldus
- Rühma päevakava
- Rühma reeglid/kokkulepped/head tavad
- Õppe- ja kasvatustegevuse: eesmärgid
sisu
planeerimine ja korraldamine valdkonniti.
- Lapse arengu eeldavad tulemused valdkonniti
- Laste arengu hindamine

- Töö erivajadustega lastega
- Koostöö lastevanematega, sh ühissündmused
- Õppeaasta jooksul planeeritud sündmused ja õppekäigid.

Igal lasteaia-aastal on üldteema, millest lähtuvalt on igal rühmal koostöös lastega ja lapsevanematega koostatud oma rühma tegevuskava. Selle tegemisel arvestatakse valdkondade lõimimise põhimõtet ja lapse arengu eeldatavaid tulemusi vanusegrupiti (LISA 3). Rühma tegevuskavad on paindlikud, seega õpetajad võivad muuta planeeritud teemasid, tegevusi, sündmusi jne vastavalt vajadusele ja ühiskonnast, keskkonnast tingitud muudatustele. Muudatused kajastatakse õppe- ja kasvatustegevuste päevikus. Rühma tegevuskava on lapsevanematele rühma tutvumiseks välja pandud ning igal hetkel kättesaadav.

Nädalaplaan

Rühma õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi lähtuvalt nädalaplaanist, mis sisaldab eesmärke, kuu ja nädalateemat, õppesisu ja tegevusi. Nädalaplaan kooskõlastatakse õppealajuhatajaga ning pannakse üles rühma teadetahvlile vanemale tutvumiseks.

Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik, tuginedes lapse arengu individuaalsetele iseärasustele, aastaegadele, rahvakalendri tähtpäevadele ja võimaldab teha õpetajatel vajadusel muudatusi.

Õppe- ja kasvatustegevuse päeviku täitmine

Nõlvaku Lasteaias läbiviidud õppe- ja kasvatustegevus kajastub rühma päevikus.

Õppe- ja kasvatustegevuse päevik kuulub lasteaia kohustuslike dokumentide loetellu (KLS §32), mille täitmise kord on kehtestatud haridus- ja teadusministri määrusega.

Õppe- ja kasvatustegevuse päevik on kasutusel kõikides rühmades. Rühma õpetaja kannab päevikusse andmed õppetegevuste kohta, sh õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted nende täitmiseks. Kokkuvõtte lapse õppekasvatustegevuste kohta kannab rühma õpetaja päevikusse iga päev.

Õppe- ja kasvatustegevuste kajastamine päevikus on seotud nädala- või muude kavadega. Kui lähtuvalt planeeritust esineb õppe- kasvatustegevuste läbiviimisel muudatusi nt üks tegevus asendatakse teisega, siis seda kajastatakse päevikus.

Päeviku igale rühmale kinnitab lasteasutuse direktor enne õppeaasta algust. Rühma õppe- ja kasvatustööpäeviku täidavad pedagoogid kogu õppeaasta jooksul. Õppe- ja kasvatustöö päeviku täitmist kontrollib õppealajuhataja kord kvartalis.

Õpetaja kannab päevikusse:

- andmed lapse kohta, sh lapse nimi, sünniaeg ja elukoht;
- andmed vanemate (eestkostjate) kohta, sh vanemate nimed ja kontaktandmed;
- õppeaasta eesmärgid ja põhimõtted nende täitmiseks;
- andmed läbiviidud õppe- ja kasvatustegevuste kohta (Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord §5).

Nõlvaku Lasteaias täidetakse päevikuid internetikeskkonnas ELIIS, kuhu kantakse nädalaplaanis kajastatud ja reaalselt läbi viidud tegevused, samuti lisategevused või tegevuste muudatused. Samuti toimub nädala eesmärkide täitmise analüüs lähtuvalt tegevuste sisust. Nädala ja kuu teemad kajastatakse nädalaplaanis.

3.4 Üldoskused

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- 1) mänguoskused;
- 2) tunnetus- ja õpioskused;
- 3) sotsiaalsed oskused;
- 4) enesekohased oskused.

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

3.4.1 Mänguoskused

Mäng on lapse põhitegevus eelkoolieas. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, omandab kogemusi ja käitumisreegleid, õpib suhtlema ja peegeldab tundeid ja soove. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuste eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Õppe – ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- algatab erinevaid mänge ja arendab mängu sisu;
- täidab mängudes erinevaid rolle;
- järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

3.4.2 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse-taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskused väljendavad lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe – ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
- kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- tegutseb uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist. Kuulab ja paneb tähele, suudab jälgida ja meeles pidada täiskasvanu seletust/demonstratsiooni;
- vaatleb ja võrdleb sihipäraselt, eristab olulist ebaolulisest;
- oskab kirjeldada tuttavate esemete ja nähtuste omadusi;
- oskab edasi anda oma mõtteid, selgitada olukordi; arutleb, näeb põhjuse-tagajärje seoseid;
- tunneb tähti, kasutab oma tegevuses (mängus) suuri joonistähti lihtsamate sõnade ülesmärkimiseks;

3.4.3 Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskust teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka kaaslasi, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavaid ja lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- osaleb rühma reeglite kujundamisel;
- oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- loob sõprussuhteid;
- saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
- teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- selgitab oma seisukohti.

3.4.4 Enesekohased oskused

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Õppe – ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada, kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- algatab mängu ja tegevusi;
- tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;

- kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.
- valitseb oma liigutusi ja liikumist erinevates mängudes ja tegevustes nii ruumis, maastikul kui ka tänaval, on kehaliselt aktiivne;
- säilitab tasakaalu staatilistes asendites ja liikumisel, kontrollib oma kehaasendit (rühti) kõndimisel, istumisel ja seismisel;
- käsitseb õigesti kirjutus- ja töövahendeid: pliiatsit, pintsli, kääre, nõela, naasklit, söögiriistu, heegelnõela;
- liigub ja liikleb ohutusnõudeid arvestades

3.5 Õppe- ja kasvatustegevuste valdkondade eesmärgid, sisu ja 6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

3.5.1 Valdkond: Mina ja keskkond

Valdkonna õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- saab ettekujutuse oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- väärtustab nii eesti kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ja ohutult;
- väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna sisu:

- sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;

- suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järelt tegema;
- suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- tutvustab ja kirjeldab iseennast (enda omadusi, huvisid jm)
- kirjeldab oma kodu (sh teab aadressi), perekonda ja peretraditsioone
- nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid
- nimetab Eesri riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone
- mõistab, et inimesed on erinevad, nende vajadused on erinevad
- oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku
- julgeb keelduda tegevusest, kui osalemine on ennast või teisi kahjustav (ohtlik)
- kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimese käitumine mõjutab tervist (hügieeninõuded, sh hammaste hooldamine)
- suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt, käitub seda säästvalt (mõistab enda ja teiste mõju keskkonnale)
- kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni, loomi/linde
- kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi ajatsüklites (ööpäev, nädal, aastaring)
- selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ja õhk taimedele, loomadele ning inimestele tähtsad
- selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest
- kirjeldab ohte kodus, veekogul, liikluses ja teab, kuidas neid vältida

3.5.2 Valdkond: Keel ja kõne

Valdkonna õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;
- tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandatud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna sisu:

- keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalsetes suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesisid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- Laps suhtleb vabalt nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega
- Laps saab aru kuuldu sisust ja reageerib sellele sobivalt
- Laps jutustab pildi, kuuldu teksti ja oma kogemustest (sõnavara, sisu, detailid, tunded), järjestab pildiseeria

- Laps kasutab kõnes liitlauseid, kõiki käände- ja pöördvorme ainsuses ja mitmuse
- Laps hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel kõiki häälikuid õigesti
- Laps tunneb tähti ja veerib kokku 1-2 silbilisi sõnu
- Laps kirjutab joonistähtedega 1-2 silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega
- Laps teab peast emakeelseid luuletusi, laule

3.5.3 Vald kond: Muukeelne laps

Põhieesmärgiks muukeelsete lastega töös on aidata kaasa lapse maailma tundmaõppimisele teise keele kaudu, toetudes sellel, mis emakeeles on juba omandatud.

Eesti keel kui teine keel

Valdkonna õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtluses.

Valdkonna sisu:

- kuulamine;
- kõnelemine;
- Eesti kultuuri tutvustamine.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;

- suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet;
- saab aru korraldusest ja toimib selle järgi;
- saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires;
- kasutab kõnes sobivaid viiskusväljendeid;
- teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule;
- oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimesid ja tuntud inimesi.

3.5.4 Valdkond: Matemaatika

Valdkonna õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuse põhjal;
- tunneb lihtsamaid ajamõisteid ning kirjeldab ja järjestab oma päevategevusi; Mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- suudab kirjeldada ümbritsevat ruumi kujundimõistete abil;
- näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.
- tunneb huvi nutikate vidinate ja hariduslike robotite vastu ning oskab läbi mängu rakendada lihtsamaid programmeerimise põhitõdesid.

Valdkonna sisu:

- hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- suurused ja mõõtmine;
- geomeetrilised kujundid.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.
- julgustatakse last nutikate vidinate ja hariduslike robotite abil leidma loovaid lahendusi robotite konstrueerimisel, programmeerimisel ja innustatakse seejuures olema koostöises mängus teiste lastega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi
- võrdleb hulki (rohkem, vähem, võrdselt)
- kirjutab, loendab ja järjestab numbreid 12-ni
- liidab ja lahutab 5 piires, tunneb märke +, -, =
- koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi
- järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm)
- rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi
- teab kohamõisteid, orienteerub ruumis, õuealal, paberil
- tunneb kella täistunde
- nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnipäeva
- mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk)
- eristab raha- (sent, euro) ning mõõtühikuid (cm, m, l, kg) ja teab nende kasutusalasid
- kirjeldab ja eristab ringi, ruutu, ristkülikut, kolmnurka, kera ning kuupi
- leiab tahvelarvutilt juhendamisel äppe, kasutab neid sihtotstarbeiselt ja õppe eesmärgil
- konstrueerib lihtsamaid roboteid ja rakendab lihtsamaid programmeerimise võtteid.

3.5.5 Valdkond: Kunst

Valdkonna õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja –võtteid;
- kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna sisu:

- kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- tehnilised oskused: voolimise, joonistamine, maalimine, meisterdamine;

- kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil
- väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid
- kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu
- keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö (valib ise motiivid, vahendid)
- loob esemeid erinevaid tehnikaid (voltimine, rebimine jt) kasutades
- kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu

3.5.6 Valdkond: Muusika

Valdkonna õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- suudab ennast muusikaliselt väljendada, tundes sellest rõõmu;
- suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- suudab ennast loovalt laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu väljendada;
- suudab musitseerida ja esineda nii grupis kui üksi.

Valdkonna sisu:

- laulmine;
- muusika kuulamine;
- muusikalis-rütmiline liikumine;
- pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu Keel ja kõne, Kunst jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega;
- laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi;

- suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
- eristab kuulumise järgi laulu ja pillimängu;
- eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
- mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
- mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansambelis;
- liigub vastavalt muusika meeleolule;
- väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu.

3.5.7 Valdkond: Liikumine

Valdkonna õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- suudab aktiivselt tegutseda individuaalselt ja grupis;
- mõistab sportliku tegevuse osa inimese tervises;
- mõistab elementaarsete hügieeni ja ohutusnõuete vajalikkust;
- suudab matkida täiskasvanut harjutuste sooritamisel.

Valdkonna sisu:

- kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- põhiliikumised;
- liikumismängud;
- erinevad spordialad;
- tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;

- peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordinaatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;
- peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;
- sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;
- sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi
- säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
- matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;
- sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;
- liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);
- mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne);
- peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
- nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

s.h. ujumine

Valdkonna õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps::

- peab kinni kokkulepitud reeglitest
- kohaneb veega duši all, ujularuumi ja basseiniga
- läheb ise vette ning liigub seal iseseisvalt;
- teab vee omadusi ja sooritab põhiliikumisi;
- sooritab liikumisi pingevabalt, koordineeritult ja rütmiliselt;

- paneb näo vette ja sooritab hingamisharjutusi;
- lamab iseseisvalt vees nii vahendiga kui vahendita, nii selili kui kõhuli;
- oskab sukelduda;
- osaleb veemängudes
- valdab käte ja jalgade koostööd.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- ujub pimekrooli ja selilikrooli;
- omab ettekujutust rinnuli- (konnast) ja delfiinujumisest;
- teab ja sooritab erinevaid tehnikaharjutusi;
- tunneb ennast vees hästi;
- mängib üksi ja teiste lastega;
- suudab sooritada vees erinevaid asendeid ja liikumisi;
- oskab sooritada harjutusi sõnalise seletuse

4. LAPSE ARENGU JÄLGIMINE JA HINDAMINE

Iga lapse areng on kordumatu protsess ja väärrib tähelepanu. Lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö. Mitmete uuringutega on kindlaks tehtud, et lapse õppimisvõime ei ole seotud niivõrd tema vanusega, kuivõrd arengutasemega. Õppimine valmistab lapsele rõõmu, kui ta on selleks seesmiselt valmis.

Lasteaia lõpetamisel väljastatakse lapsevanemale lähtudes koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast koolivalmiduskaart (lisa 1) tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed.

Laste arengu jälgimine aitab:

- näha iga lapse individuaalsust ning oma töös sellega arvestada;
- vältida lastele liiga kergete või raskete ülesannete andmist;
- ennetada võimalike õpiraskuste teket;
- õigeaegselt märgata lapse üld- või eriandekust;
- suunata erivajadustega last õigeaegselt spetsiaalsetele uuringutele;
- välja töötada tegevusplaani, milles on arvestatud laste individuaalsete vajadustega
- lastega tegelejal analüüsida oma töö tulemuslikkust ja vajadusel muuta oma töömeetodeid.

“Aktiivne täiskasvanu, kes tegutseb lapsega tema tingimustel ja temast lähtuvalt, on arvatavasti parim õpetaja, kes lapsel võib olla” (Brotherus, Hytönen & Krokfors 2001: 46).

Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused. Rühmaõpetaja fikseerib lapse arengu tabeli vormis koostöös muusika-, liikumis- ja ujumisõpetaja ning logopeediga. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

Kord aastas peetakse lapsevanematega arenguvestlus eelnevalt kooskõlastatud ajal ja vestlusel osalevad lapsevanemad ning rühma õpetajad, osapoolte soovil või vastastikusel kokkuleppel ka muusika-, liikumis- või ujumisõpetaja ning logopeed.

Lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õpetaja suunatud tegevustes.

Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

Igale lapsele koostatakse rühmaõpetajate poolt kodeeritud arengumapp, milles annab lapse individuaalsest arengust ülevaate:

- lühivaatlus (5 minutit) laste tegevustest rühmas
- lapse õppe- ja kunstitööd koos analüüsiga
- logopeedilt saadav tagasiside
- lapsevanemaga kooskõlastatud ja allkirjastatud lapse arengutabel

5. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuse omadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

Oluline roll on lapse arenguliste erisuste varajasel märkamisel. Lapsevanem teavitab lasteaiadirektorit lapse erivajadustest. Direktor koostöös Saue valla haridusnõuniku ja sotsiaalosakonna juhatajaga leiab konkreetsele lapsele talle sobivaima rühma lasteasutuses. Saue vald teeb koostööd Harju maakonna nõustamiskomisjoniga, mis on maavanema korraldusega moodustatud ja Harju Maavalitsuse juures tegutsev komisjon, mille ülesandeks on „Koolieelse lasteasutuse seaduses“ sätestatud juhtudel soovitude andmine koolikohustuse täitmise edasilükkamiseks, alla seitsmeaastase isiku kooli vastuvõtmiseks, hariduslike erivajadustega isikute õppe ja kasvatuse korraldamiseks.

Lasteasutus toetab lapse perekonda, soodustades lapse kasvamist ja arenemist ning tema individuaalsuse arvestamist. Lapse individuaalse arengu jälgimiseks, toetamiseks ja potentsiaali avamiseks on vaja süsteemset, kvalifitseeritud, hästi informeeritud ning koordineeritud meeskonnatööd, milles algusest peale osalevad ka lapsevanem(ad). Vastastikusel koostööl sünnib teadmine, milliseid kooliks vajalikke baasoskusi on vajalik tähtsustada ja arendada lapse üleminekul lasteaiast kooli. Erivajadustega lastele suunatud õppe- ja arendustöö toimub individuaalselt või väikestes gruppides, arvestades iga erivajadustega lapse võimeid ja vajadusi.

Lapse arengu sh koolivalmiduse analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

Arenguvestlusel sõlmitakse kokkulepped arendustööks õpetaja ja lapsevanema vahel. Vajadusel koostatakse koostöös lapsevanemaga lapsele individuaalne arenduskava (IAK). IAK (Lisa 2) on kirjalik dokument, mis määrab kindlaks lapse arengulisi erivajadusi arvestava õpetuse individuaalsed eesmärgid ja eriabi võimalused, mis on vajalikud õppe-eesmärkide saavutamiseks. IAK koostatakse konkreetsele lapsele neis valdkondades, mille arengutase erineb eeldatavast eakohasest arengust. IAK koostatakse pärast lapse arengu mitmekülgset

jälgimist ja lähima arengu tsooni määramist ning selle koostamisel osalevad kõik lapsega tegelevad spetsialistid ja lapsevanemad. IAK koostamise ja rakendamise eest vastutavad rühma õpetajad, logopeed, erispetsialistid ja direktor.

Individualiseerimise võimalusteks koolieelsete lasteasutuste tavarühmades on:

- individuaalne lähenemine õpetaja poolt ja tegevuste raskusastme muutmine;
- koostöö logopeediga;
- koostöö muusika- ja liikumisõpetajatega (sh ujumisõpetajaga);
- lapsevanema pedagoogiline juhendamine jne.

Õppeaasta lõpul teeb rühma meeskond kokkuvõtte tegevuste individualiseerimise ja diferentseerimise tulemuslikkusest.

6. KOOSTÖÖ LAPSEVANEMATEGA

Koostöö lastevanematega tugineb vastastikusel lugupidamisel, austusel, viisakusel, mõistmisel, usalduslikkusel ja läbirääkimisel.

Koostöök on mitmeid võimalusi:

- vestlemine lapse tuleku ja lahkumise ajal;
- kirjalikud teated vanematele;
- info edastamine rühma stendidel;
- rahuloluküsitlused;
- avatud uste päevad rühmas ja lasteaias;
- lapsevanemate koosolekud;
- loengud lapsevanematele;
- ühissündmused, sh koostöö nende ettevalmistamisel;
- lasteaia kodulehekülg;
- konsultatsioonid erialaspetsialistidelt;
- laste käelise tegevuse näitused lapsevanematele;
- õpetajate-poolne lapsevanemate nõustamine;

Vähemalt 2 korda aastas viiakse läbi rühma lastevanemate koosolekud, mis kooskõlastatakse juhtkonnaga ja protokollitakse. Lastevanemate koosolekul viibib vajadusel ka lasteaia direktor, õppealajuhataja või selleks volitatud isik. Sügisesele koosolekul tutvustatakse vanematele lasteaia tööpõhimõtteid, tegevuskava, algava aasta plaane ja selgitatakse välja lastevanemate ootusi, kevadisel koosolekul tehakse vanematele õppeaastast kokkuvõtte.

Rühmade tasandil toimub pidev suhtlemine vanematega. Rühmaõpetaja on valmis suhtlema vanematega individuaalselt kokkulepitud ajal.

Õppeaasta algul valivad iga rühma lapsevanemad ühe liikme lasteaia hoolekogusse. Hoolekogu koosolekud toimuvad septembrist maini üks kord kuus, kui ei ole teisiti kokku lepitud.

Hoolekogu:

- teeb lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse edukaks kulgemiseks koostööd lasteaia personaliga;
- teeb lasteaia direktorile ja omavalitsusele ettepanekuid ning organiseerib erinevaid üritusi (talgud, perepäevad jmt) lastele soodsa arengukeskkonna tagamiseks;
- avaldab arvamust lasteaia arengukava kohta lähtudes linna- või valla arengukavast;
- annab lasteaia direktorile ja omavalitsusele soovitusi eelarvevahendite otstarbekaks kasutamiseks ja aitab täiendavate sihtotstarbeliste rahaliste või muude vahendite hankimisel;
- vahendab teavet hoolekogu tööst kogu lasteaia lapsevanematele.

7. ÕPPEKAVA ARENDAMISE JA UUENDAMISE KORD

Lasteaia õppekava uuendatakse vastavalt koolieelse lasteasutuse seadusele ning Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud määrusele.

Lasteaia siseselt on õppekava muudatus- ja parendusettepanekuid võimalik esitada õppeaasta vältel kirjalikult lasteasutuse juhile, neid vaatab üle õppekava arendustöö edendamiseks moodustatud töögrupp. Ettepanekud arutatakse läbi pedagoogilises nõukogus ning muudatustega heakskiidetud õppekava kinnitab lasteasutuse direktor.